Ч. 94 (11.435). Львів, субота 27. квітня 1929. Оплачено ryczałtem. Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 5·00 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Гармонія.

(Від нашого кореспондента.)

Варшава, 24. квітня 1929

Сьогодні радив клюб Б. Б. — своєрідний парлямент у польському парляменті. Ця „надзвичайна сесія" стягнула до соймового будинку тьму журналістів, яких в нинішній ситуації цікавить передовсім: коли буде скликана соймова сесія, — бо відповідь на це питання вияснило би загальну тактику уряду. Офіціяльний комунікат Б. Б., переданий клюбові парляментарних справоздавців після отих нарад, мав 8 рядків, з чого 2 були присвячені померлому сенаторові Льондзінові; ясно, що з тих 8-ми рядків мудрим бути не можна. Конспіративна метода політ. діяльности ББ. тріває далі. Лише згодом може продістатися дещо до ґазет із тих „тайн", з яких складалися сьогоднишні наради: сьогодні — як влучно висловився представник одного з найповажніших варшавських щоденників — кожний парляментарний справоздавець, який хоче довідатися, про що радив найбільший парляментарний клюб, є трактований наче „аґент сумежної держави", який хоче викрасти „державну тайну". Про будь-який конкретний вислід нарад ані слова; отже ані слова й про погляд клюбу, як цілости, на потребу чи зайвість літньої сесії. Преса повинна вдоволитися вісткою, що „збори дали вислів *повній гармонії поглядів* на низку політичних і господарських проблем та устійнили плян праці Б. Б." І ось не скликання соймової сесії, лише ця *гармонія* серед послів і сенаторів ББ. стала головною темою кульоарних розмов і в цьому напрямку звершилося тепер ціле зацікавлення преси.

Бо з тією гармонією річ щораз гірша. Коли сьогоднишній „Ґлос Правди" цілу передову статтю присвячує цій гармонії і цілий підручник історії леґіонів та ПОВ наводить на доказ, що ця гармонія справді існує, — то це вже недобрий знак! Ахіллева пята цих арґументів у тому, що табор санації — це не леґіони і не ПОВ, — це і Радзівіл і Любомірський, Мейштович і Вісліцький, Бирка і Кржижановський, Сапойца і Богуславський, і Стапінський і Смуліковський — отже що тут говорити про стрілецький підручник „пильність, дисципліна і точність", з якого уже 20 літ тому вчилися нинішні сенатори політичної мудрости?!

Ніде правди діти: тої щілини в санаційному політичному таборі, яка почала творитися під запором ріжних *соціяльно-економічних* світоглядів ріжних санаційних діячів, створення кабінету д-ра Світальського, як вислід довготрівалої кризи не залатало. Останні дні принесли жменю нових багатомовних фактів: бебесівський „Пшедсвіт" вперше явно виступив проти групи консерватистів у ББ; монархістичний „Дзєнь Польскі" явно закликав уряд до зірвання з соціялізуючими експериментами (під адресою мін. Морачевського); уступаючий премієр Бартель в інтерв'ю з краківським „Куреркож" цілу свою хворобу печінку звалив на голову „легкодушного виленського молодця" посла Мацкевича, який у відповіді у передовиці виленського „Слова" відгризся цитатою з золотих думок шведського канцлера Оксенстієрни: „світ не знає, як мало треба людині розуму, аби правила державою". Від часу славного посмертного слова ред. Стпічинського на міністерській могилі Мейштовича, це другий нечуваний у світі випадок, коли два посли того самого урядового бльоку, два чільні його діячі, лають себе взаїмно у пресі.

Але офіціяльний комунікат говорить про гармонію. Цілком неофіціяльно говорять, що брак цієї гармонії саме й був одною з головних тем нинішніх нарад та що полк. Славек висловив своє велике невдоволення з приводу прання фамілійних брудів на очах усіх профанів. Кілька днів тому на святочній академії у Вильні з нагоди 10-тиліття здобуття його польськими військами, і пос. Славек і пос. Косцялковський закликали теж до єдности. Здається, що цей виленський поклик торкався не так польсько-біло-русько-литовського братання, як тільки внутрішньо-польського, а зокрема — внутрішньо-санаційного.

Санаційна преса без упину твердить про ту міць, яку надало державі післятравневе правління. Алеж фактом є, що ніколи ще в Польщі не було такого внутрішньо-громадянського розбиття як тепер. І цей факт ставить твердження санаційної преси про міць щонайменше в сумнів. Таке твердження зродилося з невірної тези, що сильний уряд є рівнозначний із сильною державою. Тимчасом на міць держави складаються не такі чи інші методи правління уряду, а виключно сильне в своїй організаційній і моральній спільноті громадянство.

Образ сучасних відносин у польському громадянстві є тому повчаючим під деякими оглядами і для нас.

І. Кедрин.

Політика в самоврядуванні.

(Від нашого кореспондента.)

Луцьк, 22. квітня 1929.

В Луцьку сталася подія, яка, як на наші волинські відносини, може стати переломовою й історичною. Тому не можна обійти її мовчанкою. Навпаки, необхідно звернути на неї увагу всіх тих, що працюють на тому самому полі, на якому вона сталася. А саме на полі самоврядування.

Луцький повітовий соймик 15. ц. м. мав відвагу впімнутися за свої права. А Волинь до цього не звикла.

Як-то? Нагадувати комусь про свої законні права? Протестувати проти порушення цих прав? Обвинувачувати? — Господи! Та цеж щонайменше „нельояльність"! А буває що й „більшовизм"!

Так думають численні наші громадяни по самоврядуваннях: громадських і міських радах та по соймиках. Ідея автономности комунальних господарств є для них покищо майже неприступна. Вона в них обмежується трьома „правилами": мовчати, слухати й виконувати. Вони переконані, що начальство має право не тільки затверджувати чи відкидати постанови самоуправних тіл, але ще може й накидати їм те чи інше згори.

Так власне сталося з бюджетом луцького соймику на 1929 р. Воєвідська влада скреслила „за браком покриття" субвенції для луцької „Просвіти" (2.000 зол.) і луцької української гімназії (6.000 зол.) — на бурсу для незаможних учнів. А субвенцію на будівлю дому української гімназії в розмірі 50.000 зол. залишено в бюджеті на таких умовах:

„Кредити залишаються з тим, що видавання кредитів узалежнюю від мойого додаткового дозволу, який наступить по предложенні виказу фондів на ціль будови, якими розпоряджає т-во чи концесіонер, що веде українську приватну гімназію, і нарешті по усталенні, які права застережено повітовому комунальному союзові в загальному кермуванні зазначеною гімназією і в розпорядженні її маєтком".

Навіть дуже оптимістично настроєний концесіонер гімназії (він-же член соймику) у відповідь на ці умови заявив, що не має надії одержати субвенцію в цьому столітті. А крім цього, зазначена умова вимагає „спільництва" соймику в гімназії та її маєтку, себ-то, щоб вона перестала бути приватною й українською.

Цілковито інше відношення до „Мацєжи Школьної". Субвенцію для неї затверджено без усяких застережень (біля 49.000 зол.). Для неї „браку покриття" не ствержено й умови про співвласництво соймику не поставлено. Мало того: їй дається гроші на покриття боргів, які вона понатягала на свої потреби. Замітне, що з огляду на „брак покриття" (для українців: в „відділі: освіта", субвенцію на „Мацєж Школьну" перенесено до „відділу: торговля й промисл". Може це й зовсім влучно, коли подумати

про „попенький промисл" на здобування нових душ.

Але й цього мало. Воєвідський уряд, скреснувши субвенції для національних „меншин", вставив до бюджету цілу низку субвенцій для польських організацій та установ, звівши бюджет з дефіцитом.

Дня 15. квітня соймик, після короткої дискусії, ставши на шлях оборони своїх прав і більшістю голосів приняв такі резолюції, внесені українцями.

1. На рескрипт Волинського Воєвідського уряду з дня 8. IV. ц. р. ч. 76 в справі затвердження бюджету соймику на 1929—30 рік внести зажалення до Найвищого Адміністраційного Трибуналу в Варшаві, а саме: в части, що торкається: а) скреслення слідуючих субвенцій: на українську гімназію — 6.000, на „Мацєж школьну Чеську" — 5.000 зол., на школу жидівську „Тарбут" — 5.000, на луцьку „Просвіту" 2.000 зол. і на фельдшерський пункт у с. Лаврові — 4.354.90 зол., разом на суму 22.354.90 зол.; б) внесення додаткових асиґнувань: на фізичне виховання — 6.000 зол., на уділ в утриманні протичахотничої станиці в Луцьку — 1.000 зол., на притулок для старців у Зимному — 6.500 зол., на літнисько в Клевані для дітей — 4.000 зол., на літні кольонії — 1500 зол., на заклад боротьби з трахомою в Адамівці — 3.000 зол., на боротьбу з алькоголем — 800 зол., на суму 22.760 зол., а то зі слідуючих мотивів: Уряд Волинського Воєвідства за причину скреслення субсідій подає брак покриття видатків звичайних, але в тойже час підвищує видатки на суму 22.700 зол. теж на субвенції, зводячи бюджет з дефіцитом на суму 7.834 зол., з чого виходить, що мотивами скреслення є не мотиви ощадности, а бажання позбавити субсідій інституції національних меншостей, особливо української, з яких вони користали від часу істнування соймику.

2. Стримати виплату всіх субсидій з бюджету 1929—1930 р., згідно з ухвалою Повітового Виділу з 13. IV. ц. р., протокол ч. 46."

Внескодавці не додали, що всі ці „фізичні виховання", літні кольонії, притулки мають спеціяльні денаціоналізаційні завдання.

Належить ще додати, що ці дрібні субвенції українським установам (7.000 зол.) і національним меншостям (чехи й жиди) скреслені в бюджеті на суму 3 міл. 300 тисяч, в якому є такі позиції: дороги й площі (звичайно перед урядовими інституціями) — 647.251 зол., здоровля — 1. 194.673 зол., опіка 121.561 зол. Тут скреслень не робиться, хоча ревізійна комісія в цих позиціях бюджету за мин. рік знайшла богато цікавих позицій. Скреслюється лише те, що іде на нашу освіту й культуру.

Зазначені резолюції соймику викликали в Луцьку малецьку констернацію. Українська-ж опінія схиляється до того, що ці резолюції за мягкі, що соймик повинен рішуче вивести з пракитки субвенції на ті інституції, які мають завдання денаціоналізувати як українську більшість, так і національні меншости коштом наших мас.

На це треба звертати пильну увагу й іншим повітам.

В. Островський

Політична перемога Венізельоса.

Цими днями закінчилися вибори до першого грецького сенату. Венізельос одержав рішучу перемогу, бо до сенату вибрані 72 його сторонники, 11 роялістів і 9 членів ріжних опозиційних партій.

Відгуки репараційної конференції.

Без висліду. — З меморіялу дир. Шахта. — Дещо з його поглядів заперед трьох літ.

Репараційна конференція досі не дала ніяких позитивних вислідів. Вигляди на порозуміння щодо спірних точок слабі. Перерва в нарадах конференції не дає виглядів на можливість усунення непорозумінь, головно щодо цифрового устійнення репарацій, щодо трансферової охорони та щодо річевих чинитьб. Перервання конференції є фактично її закінченням. Так щонайменше твердить німецька демократична преса.

В світовій пресі ширяють ще відгомони тієї конференції експертів. Аліянти й їх союзники на всі боки обертають меморіял дир. Шахта. Хоч він досі ніде не був оголошений, то французькі журналісти вспіли познайомитися з його сутніми — на їх думку — частинами. „Еко де Парі" подає ось такий уступ із меморіялу Шахта:

„Якщо Німеччина має мати спроможність платити зобовязання, які будуть на неї наложені на основі нового пляну, то є річю конечною, щоби їй дано у вищій — ніж досі — мірі потрібну до тієї ціли господарчу основу. Тому звіт експертів мусить найти шляхи і способи, за яких допомогою можна буде піднести платничу здатність Німеччини. При тому треба буде взяти на увагу таку точку погляду:

„На Німеччині ваготить у вищій мірі примус, ніж на якій іншій промисловій країні, щоби для підтримки і розвитку своєї продукції спроваджувала сирівці із загараниці. Вислідок війни обмежено внутрішню основу її сировини. Німеччина втратила спроможність витворювати власні заморські сирівці. Та страта висловлюється незвичайно великим обтяженням її платничого й торговельного білянсу. Однак коли Німеччина має сплачувати свої зобовязання без постійно наростаючого свого задовження супроти заграниці, то мусить мати нагоду, щоби наново могла витворити заморську основу для здобування сировини, яку розвивала би власними засобами, власною валютою і під власною відповідальністю.

„Щодо заосмотрення Німеччини в поживу, то є особливо важним, щоби привіз засобів поживи був обмежений і заступлений власною продукцією. При тому не можна поминути факту, що важні хліборобські простори, які давали надмір поживи на німецькому сході, Німеччина втратила та що велику область, яка служить майже виключно до витворювання хліборобських плодів, відмежовано від решти Німеччини. Вислідок того господарський добробут тієї области зменшився, а німецький уряд мусить постійно її помагати.

„Тому треба обдумати відповідні кроки, щоби усунути ті відємні умови, які так визначно зменшують німецьку платничу здатність".

Польська й французька преса пригадує, що ще в 1926 р. дир. Шахт висловлював аналогічні погляди перед представником щоденника „Журналь де Женев", тільки далеко ядерніше і конкретніше. Тоді ось так засовував він свої погляди у справі репарацій і заг. господарського становища Німеччини, а в дальшому й цілої Европи.

„Я є крайним песимістом у відношенні до всього, що торкається будучої ситуації. З тією хвилею, коли репараційні тягарі осягнуть своє максимум, себ-то два з половиною міліярда, обтяжать вони край значно понад його сили. Европа так довго не може отримати відшкодувань, доки обовязуватиме отсей мировий трактат, який по суті є воєнним трактатом; доки Польща не зверне нам коридора і Гор. Шлеська. Прошу тільки взяти на увагу, що ми втратили: Альзацію і Льотарингію, Евпен, Мальмеди, Шлезвік, коридор, Гор. Шлеськ, кольонії і т. і. Ми зрезигнували з Альзації й Льотарингії, хоч то були корінно німецькі краї. Однак напротязі 40 літ вони стояли на перепоні французько-німецькому порозумінню. Намагаємося навязати порозуміння з французами тепер, коли вони ними володіють. Зрештою, знаємо, що альзатці й льотарингці так само будуть невдоволені з одних, як і з других. З Бельгією й Данією якось зуміємо погодитися. Коли йде про мою думку, то я є противний комплікуванню наших міжнародніх відносин з приводу 200 тисяч тирольських німців. Зате з тим, що торкається коридора й Гор. Шлеська ніколи не погоджуся! То є стид для Европи і стид для Ліги Націй. Маємо робити жертви? Чиж не досить відступити Познань? Зрештою, байдужим є те, що поляки кольонізують коридор, бо ми ніколи не погодимося з довершеними фактами. Господарча доля Польщі є мені так довго байдужа, доки поляки не віддадуть нам того всього, що нам забрали. Зате в дні, коли то наступить, я готов кинути на терезу всі економічні сили Німеччини, щоби запевнити Польщі добробут. Але до того дня ані шага! Є божевіллям допускати, що східна Европа може продовжувати своє істнування в тій конфігурації, в якій є тепер. Мадярщина, Румунія, Чехословаччина, все те не втримається. Не знаю, в який спосіб прийдуть зміни, але теперішній стан є противний натурі".

Військова залога антанти в Надренії.

Американський журнал „Інформаційна Служба", який видає товариство для закордонної політики, подає статистичні дані про величину військової залоги антанти в Надренії. В 1922 р. було 147.655 залоги, в 1924 р. — 200.000, а в вересні 1928 р. — 66.969. (Французів, бельгійців, американців, англійців). Французи мали в 1920 р. 88.550, в 1921 р. — 88.042, в 1922 р. — 90.419, в 1923 р. — 148.604, в 1924 р. — 103.552, в 1925 р. — 68.978 і в 1928 р. — 54.639. Англійці мали 10.210 залоги в 1922 р. і 6.760 чол. в 1928 р.

ЗАМІТКИ і ВІДГУКИ.

Любов папи до Польщі.

Римський кореспондент ПАТ-а Л. Хшановський перед своїм відїздом відвідав кард. Ґаспарі, з яким відбув розмову на актуальні для Ватикану і католицизму питання. Нас цікавить головно перша частина тієї розмови. На запит п. Хшановського, як кард. Ґаспарі відноситься до Польщі і яка її ситуація у Ватикані, відповів запитаний:

„Польща має у Ватикані те велике щастя, що має любов і сентимент св. Отця, який так добре її знає, памятає і ховає її в своїому серці. Коли тільки полагоджувано справи, звязані з Польщею, св. Отець виявляв все велике запікавлення і батьківську прихильність для вашого народу. Зрештою, думаю, що ті почування папи відомі і в Польщі, якій св. Отець вже багато разів давав своє благословення, переказуючи їх всьому народові, вашому президентові Ігн. Мосціцькому та марш. Пілсудському, якого св. Отець так добре памятає і високо цінить, та про якого говорить як про найвищий прояв польського патріотизму і віри вашого народу у вашу незалежність. Св. Отець любить Польщу і польський нарід, що багато разів давав докази своєї віри, тієї віри, що була його силою в літах важкої долі. Маючи у Ватикані за собою такі високі почування і таку глибоку знайомість Польщі, можете вважати себе щасливими, бо ви справді є в упривілейованому становищі.".

По суті, кард. Ґаспарі не дав прямої відповіди на поставлене питання, заслонюючись засуванням любови папи до Польщі, яка є передумовою польського упривілеєння у Ватикані.

—o—

З прилюдної кореспонденції.

Живемо в часах, коли в моді є прилюдна кореспонденція. Після листа марш. Дашинського до б. прем. Бартеля, пепесівська преса („Роботнік", „Дзеннік Людови" й ін.) містить цікавий лист посла А. Праґера до мін. внутр. справ Складковського.

Цей лист є такий характеристичний для сучасних відносин, що варто подати його в цілости:

Пане Міністре!

Вчора поширено на вулицях Варшави відозву *„до робочого народу"*, видану якоюсь *„Лігою Великодержавного розвитку Польщі"*. На ту відозву дозволяю собі звернути увагу пана міністра, бо вона обіймає собою яскраві брехні про діяльність сойму, що має всі признаки свідомого обманства, і у високій мірі тривожить публичну опінію.

„Автори тієї відозви твердять між іншим, що на основі ухвали сойму „скреслено Міністро-

ПОС. ВОЛОДИМИР ЦЕЛЕВИЧ.

3)

Самоврядування.

На які цілі йдуть видатки самоврядування.

Офіціяльна статистика ділить видатки самоврядування на слідуючі категорії: 1) загальна адміністрація (адм.); 2) дороги і мости; 3) прилюдна освіта; 4) публичне здоровля; 5) суспільна опіка; 6) рільництво (рільн.);

Видатки самоврядування по категоріям подає офіціяльна статистика не подрібно, а в заокругленні і я робитиму те саме.

Сільські громади.

воєвідство	адм.	дороги	освіта	здор.	опіка	ріль.
			в тисячах			
1) львівське	2.000	1.000	2.000	500	250	150
2) станисл.	1.250	250	1.000	250	120	50
3) тернопільське	1.120	500	1.000	250	60	50
4) волинське	3.000	500	1.500	120	250	50
5) поліське	2.000	250	1.000	250	250	40
Разом	9.370	2.500	6.500	1.370	930	340

Невиділені міста.

воєвідство	адм.	дороги	освіта	здор.	опіка	ріль.
			в тисячах			
1) львівське	2.400	1.800	1.400	1.000	700	300
2) станисл.	1.800	1.100	700	900	400	200
3) тернопільське	1.200	700	500	400	200	100
4) волинське	700	500	400	200	100	70
5) поліське	400	140	200	100	100	50
Разом	6.500	4.240	3.200	2.600	1.500	720

Виділені міста.

воєвідство	адм.	дороги	освіта	здор.	опіка	ріль.
			в тисячах			
1) Львів	3.500	3.400	1.600	2.100	2.700	—
2) волинське	700	300	500	400	300	20
3) поліське	400	200	200	40	300	7
Разом	4.600	4.100	2.300	2.540	3.300	27

Повітова самоуправа.

воєвідство	адм.	дороги	освіта	здор.	опіка	ріль.
			в тисячах			
1) львівське	1.100	4.700	80	500	60	500
2) станисл.	600	2.300	60	400	50	130
3) тернопільське	600	3.100	50	300	60	130
4) волинське	750	2.000	200	2.100	700	1.300
5) поліське	500	1.100	70	900	500	800
Разом	3.550	13.200	460	4.200	1.370	2.800

Підсумки. Коли порівнаємо цілі, на які зуживає самоврядування свої фінансові засоби в пяти українських воєвідствах, то побачимо, що непомірно богато видає самоврядування на кошти загальної адміністрації: сільські громади 9,370.000 зол., невиділені міста 6,500.000 зол., виділені міста 4,600.000 зол., повітова самоуправа 3,500.000 зол. Непомірно високі кошти адміністрації, незвичайно велика скількість самоврядної бюрократії — це Ахілева пята польського самоврядування. Мається враження, що самоврядування істнує в Польщі для вигоди самоуправних урядників. Державна влада не лише не поборює цього лиха, а навпаки робить все можливе, щоби побільшити кадри самоврядної бюрократії. В останньому часі повітові старости насилають нашим сільським громадам громадських писарів з міста і велять тим своїм мужам довіря солено платити. Коли ще візьмемо під увагу, що самоврядна бюрократія є в своїй великій більшости польської народности і відноситься неприхильно до українського населення, то зрозуміємо її шкідливість. Поза загальною адміністрацією видають українські сільські громади найбільше на освіту (6,500.000 зол.) та поправу і будову доріг (2,500.000). Видатки на освіту — це видатки на удержання і будову народніх шкіл. Оскільки українські громади будують шкільні будинки, то виключно на приміщення шкіл з польською і утраквістичною викладовою мовою, бо повітові старости, як керманичі повітової самоуправи або прямо противляться будові шкіл з українською викладовою мовою або унеможливлюють одержання на ту ціль державної підмоги чи позички. Видатки сільських громад на публичне здоровля це переважно звороти коштів лікування бідних мешканців громади в шпиталях. Видатки сільських громад на підтримку рільництва, це переважно накинені громадам повітовою самоуправою видатки на уладження регіональних рільничих вистав, на всякі польські рільничі товариства і т. п.

Не спиняюся над видатками повітового самоврядування, бо господарку повітової самоуправи розгляну окремо.

Висоту обтяження видатками на цілі самоврядування ілюструє найкраще степень обтяження ними одного мешканця. Тому подаю відповідну статейку.

Висота видатків самоврядування в 1927-28 р., що припадає на 1 мешканця в золотих (без Шлеська)

рід самоуправи	Видатки звичайні	надзвичайні	загалом
сільські громади	4·29 зл.	—·45 зл.	4·74 зл.
повітова самоуправа	6·10 зл.	1·85 зл.	7·95 зл.
невиділені міста	23·57 зл.	10·32 зл.	33·89 зл.
виділені міста	48·04 зл.	33·31 зл.	81·35 зл.
Варшава	81·59 зл.	38·14 зл.	119·73 зл.

Джерела доходів самоврядування.

Головним джерелом доходів самоврядування є податки, а фактично додатки до податків. Вони становлять 65 проц. звичайних доходів самоврядування, а саме в сільських громадах 76 проц., в повітовій самоуправі 68 проц., в містах 58 проц. Доходи з майна і підприємств виносять в сільських громадах 8 проц., в повітовій самоуправі 3 проц., в містах около 20 проц. звичайних доходів.

Самоуправні інвестиції.

Два останні роки самоуправної господарки, а зокрема 1928 р. знаменує інтензивна інвестиційна діяльність самоврядування. Інвестиційна

ві Військових Справ диспозиційний фонд на боротьбу зі шпигунством", та, що міністра скарбу Чеховича обвинувачено перед Держ. Трибуналом за те, що дав безробітним працю, що збудував польський порт в Гдині, вкінці за те, що збагатив Польщу, не питаючись про те сойму".

„Безлична брехня тих тверджень безсумнівно є відома Пану Міністрові, бо певно пригадуєте собі, що сойм не скреслив диспозиційного фонду М. В. Справ, але зменшив його до квоти, відповідної до бюджету з 1928-29 р., та що мін. скарбу Чеховича обвинувачено перед Держ. Трибуналом за те, що самовільно асиґнував видатки з Держ. Скарбу понад квоти устійнені в скарбовому законі, в збірній сумі 560 міліонів зол.

„Автори тієї відозви пишуть теж, що „соймова більшість своїми ухвалами, звереними проти держави, довершила державної зради". Те останнє речення обіймає — досі безкарну — образу сойму, бо ухвали, про які мова, не є приватною опінією групи послів, але є ухвалами сойму, винесеними більшістю голосів, згідно з конституцією, яка обовязує як послів, так і Пана Міністра — по думці зложеної Вами службової присяги.

„Тому, що з приводу припинення праці сойму не можу скористати з права інтерпеляції, запитую Пана Міністра публично, як Міністра Внутр. Справ і як чесного чоловіка:

1) Чи вважаєте властивим, щоби брехуни й клеветники занепокоювали публичну опінію напастями на сойм, опертими на злобному свідомому перекручуванні змісту соймових ухвал?

2) Чи вважаєте властивим, щоби публично закидувано соймові державну зраду з приводу його ухвал, винесених згідно з конституцією?

3) Чи вважаєте властивим, щоби підчинені Вам власти допускали до безкарного поширювання тієї негідної сваволі слова?

„Перед кількома місяцями, в часі дебати над бюджетом держави, були Ви згіршені, коли висловив я погляд, що небезпечним є для правного ладу в державі, коли в ньому хоче хтось вирости понад обовязуюче цілий нарід право і коли я висловив побоювання, що така незайманість, оперта на винятковій любови до одного чоловіка, може легко звиродніти і розмножитися на сотні і тисячі дрібненьких незайманостей кожного, хто схоче її осягнути.

„Сьогодні, коли згіршуючі документи сваволі слова проявляються все частіше, хіба признаєте мені слушність, що безкарність перестала вже бути сьогодні винятковим привілеєм Великого Чоловіка, а стала вже загальним правом кожної блощиці, яка ульокується в його ґардеробі.

„Прийміть, Пане Міністре, вислови пошани.

Адам Праґер".

діяльність самоврядування немало причинилася до оживлення господарського життя взагалі, творячи для промислу поважний ринок збуту, а в додатку зменшила скількість безробітних та збільшила консумцію на внутрішнім ринку. Надзірна влада берегла, щоби самоуправа робила замовлення в краєвому промислі. Надзвичайні видатки самоврядування це майже виключно видатки на інвестиційну діяльність. Аналізуючи інвестиційну програму самоврядних установ на найближчі 3 роки побачимо, що: 1) в сільських громадах видатки на освіту, отже на будову народніх шкіл становлять 45 проц. цілої інвестиційної програми; 2) в міських громадах начальне місце займають проєктовані видатки на підприємства (електрівні, різні, водопроводи), бо около 25 проц. всіх інвестицій; 3) в повітових самоврядних союзах будова нових доріг становить 65 проц. всіх проєктованих інвестицій.

Слід замітити, що наслідком частинного обмеження кредиту в другій половині 1928 р. ізза господарської кризи здійснення програми самоуправних інвестицій на 1928-29 р. улягло значним обмеженням.

Фінансове покриття комунальних інвестицій.

Покриття надзвичайних інвестиційних видатків є слідуюче: надзвичайні доходи виносять 145,788.320 зол. і вони покривають 80 проц. надзвичайних видатків. Решту покрито з надвишки звичайних доходів.

В надзвичайних доходах інвестиційні податки виносили лєдви 14,061.000 зол., себ-то 9.65 проц. надзвичайних доходів, позички становили 98,581.000 зол., себ-то 67.62 проц. проц. надзвичайних видатків. З цього виходить, що головним джерелом покриття надзвичайних видатків були позички.

Сплата довгів у бюджеті видатків становила 39,450.900 зол., себ-то 6.5 проц. загальної суми видатків.

Міжпарляментарна Унія в справах меншостей.

Наради підкомісії в Празі.

В Празі збирається підкомісія для справ національних меншостей, вибрана Міжпарляментарною Унією. Ця підкомісія складається з 5 членів і має приготовити реферат для властивої комісії Міжпарляментарної Унії. До підкомісії належать: д-р Штудер, віцепрезидент союзного суду для справ забезпечення в Люцерні (Швайцарія), професор університету в Букарешті Пелля, посол д-р Уґлік з Чехословаччини, член естонського парляменту д-р Гасельблят з Ревеля й посол до польського сойму Л. Райх зі Львова.

—o—

Коли скличуть сойм?

У варшавських політичних колах зачувати, що сойм буде скликаний в другій половині червня на коротку надзв. сесію. Уряд вніс би на цю сесію кілька проєктів законів фінансово-податкової натури. Булоб це в звязку із заявою голови клюбу ББ. полк. Славека, який м. і. згадував про у місячні соймові ферії.

—o—

Хорі маршалки.

Марш. Дашинський їде у Францію.

Маршалок сойму Дашинський виїздить у пятницю рано в Париж на відслонення Міцкевичового памятника. З Парижа їде Дашинський на лікування у півд. Францію.

Годиться зазначити, що в президії сойму є тепер також трьох хорих віцемаршалків, а саме: д-р Марек, Возніцький та д-р Заґайкевич. Аґенди сойму на час неприсутности марш. Дашинського вестиме віцемарш. Домбський (Стр. Хл.) і віцемарш. Четвертинський (Н. Д.).

—o—

Войцеховському зменш. кару.

Апел. суд після розглянення відклику Войцеховського, обвинуваченого за намагане вбивство торг. представника СРСР. Лізарева, оголосив присуд, на основі якого уневажнив присуд окр. суду І. інстанції, що засудив Войцеховського на 10 літ тюрми і засудив його на 5 літ із зарахуванням слідчого арешту.

Літак упав у Вислу.

Дня 25. квітня в гостимінськім повіті (варшавське воєвідство) впав у Вислу з незначної висоти військовий літак і зараз потонув. Рятункова акція тамошнього постерунку поліції не вдалася й нікого із залоги не вдалося врятувати. Кілька годин пізніше виловили з Висли військ. плащ із відзнаками майора першого лет. полку. Устійнили, що в катастрофі згинули: майор Рихловський та кап. Домбровський. Катастрофа наступила наслідком мряки.

—o—

Німецький Банк підніс диск. стопу.

На засіданні центр. управи Німецького Банку ухвалили підвищити диск. стопу з 6.5 на 7.5 проц., а льомбардову стопу на 8.5 проц. Постанова обовязує негайно. Віцепрезидент Банку на засіданні управи Банку мотивував підвишку диск. стопи великими девізовими втратами за останні тижні. Фінансові берлінські кола оцінюють постанову Банку як тактичний маневр управи Банку у відповіді на дотеперішній вислід репараційних нарад.

Криза уряду Австрії.

Трудноці в справі полагодя кризи австрійського уряду збільшилися так, що наступила повна дезорієнтація. Д-р Мітельберґер, який мав би бути прем'єром, конферував з представниками партій. „Ляндбунд" у комунікаті заявився проти кандидатури д-ра Мітельберґера.

Після гостини ґен. Секта в Семигороді.

„Лідове Лісти" в передовиці обговорюють гостину ґен. Секта в Семигороді, якій приписують виразну політичну мету. Ця прогулька і тамошні розмови ґен. Секта з ром. прем. Маніюм є в тісній звязи з цими плянами. Головною темою розмов була нібито справа усунення різниць між Румунією та СРСР на тлі Бесарабії.

—o—

Димісія Чічеріна?

Аґ. Бех. повідомляє, що знову розійшлися чутки про остаточне усунення Чічеріна зі становища нар. комісаря закорд. справ. Чічерін від 10 місяців не виконує обовязків комісаря і йому заборонили за час відпустки займатися справами закорд. політики. Підозрівали, що він у Берліні не слухав цієї заборони й тому казали йому виїхати у Вісбаден. Тепер нібито нар. комісаріят закорд. справ радив Чічеріні, щоби перенісся у якусь невтральну країну, евент. до Півн. Африки. Формальну димісію Чічеріна умотивували би тим, що недуга його проволікається.

Сокільське життя.

25 літ українського „Сокола" в Тернополі.

Не лише за „Соколом-Батьком" вже поважний вімат часу, але й за багатьома іншими гніздами. Одно з таких гнізд — це Тернопіль. Святкувало сокільство Тернополя хвилю свого оснування перед 25 роками руханковим виступом у салі „Міщанського Брацтва" в дні 21. н. м.

Зі Львова й один туди виїзджу, приглянувшись в суботу змаганням в дужанню і боксі наших львівських змагунів. А цікаві вони були! Бачилося змагунів, що замість дужатися — бігали перед противником переконані, що це біжня на площі „С.-Б.". Бракувало всім парам т. зв. партеру, себ-то зачіпу й оборони в тій так інтересній поставі. А бокс показав, що як не вмієш битися навкулачки, то не пхайся до змагань, бо стовчуть тебе на квасне яблоко. Судді забули пояснити як змагунам так і публиці, від чого залежить побіда на точки (в неділю було інакше означування побіди). Провірити стан здоровля змагунів перед боротьбою і по ній варто і треба було також, тимбільше, що це роблено до війни, а бл. п. д-р І. Стефанович написав навіть на основі такої провірки інтересну лікарську статтю в „Ділі" в 1913 році...

Одначе вертаю до Тернополя. Виходжу з двірця і відразу заманюю мене кілька корабельних ліній своїми шильдами: це „сіґнум темпоріс". І дивно стає, що навіть на богатому Поділлі мають ці фірми велике поле до заробітку. Минаю маґістрат, на якому пишається герб з півмісяцем і шестираменною зорею на синьому тлі. Як легко звізда може втратити одно рамя! А півмісяць вказує на східню психіку населення, що так і справджується на всяких зборах наших товариств... Коби зброя, малиб ми своїх Кайчеків з полудневого Тернополя, Чанґсолінів з північного і т. д. і доказалиб китайцям, що краще від них вміємо себе вирізувати.

Та до речі. Хочу знати, що соколи там роблять і що зробили за двадцять пять літ?

Що зробили в тому часі? В першу чергу занялися веденням руханки і пропаґандою сокільства, бо це зміст їхньої роботи. Мали найкращих руховиків на приладах, виховали двох учителів руханки (Т. Остапюк, П. Зимак), здобули прегарний майдан під будову сокільні (80 м. довгий і 40 м. широкий) в самій середині міста. Не далися випхати з них десь на жидівське затилля (бо ми все такі скромні!). Ширили сокільську ідею аж по Чортків і Бережани, виїздили туди з вправами. Відбули величавий здвиг в Тернополі 26. VI. 1910 року, в якому взяло участь 1.332 соколів, а о. Світенький тоді промовляв: „Шумом прапорів, голосом труб, гомоном стягів збудіть, соколи, отаманів, що сплять у могилах, збудіть хоробре козацтво з курганів! Нехай бачать, що ми ще живі, що ми кріпнемо, нехай їх дух піднесе нашу енерґію і карність та поведе нас усіх до слави!" Чужі нашим того здвигу тоді завидували... Тернопільські соколи їздили й до Підгаєць, і до Стрия, і до Львова — всюди були, де їх кликав сокільський приказ і обовязок.

І одно ще тут замітне: хоча за Тернопіль дерлися австрійці і росіяни, поляки і більшовики, то майно „Сокола" навіть у приладах збереглося в цілости. Бо так наказував сокільський обовязок!

Заходжу до знайомих, які інформують мене дальше. На майдані зимою совганка, літом ситківковий тік, скічня і майдан гор і спорту для нашої молоді. А. Остапюк у минулому році вибудував пристань з двома чайками і плавальню для молоді нашої ґімназії. Підчеркую це, бо це вислід праці сокільського вихованка. Кількож то наших приватних шкіл мають недалеко ріку і став і легко моглиб такий здоровий спорт (у Відні обовязково вся шкільна молодь вчиться плавання!) поширити! Що більше: поширити через те й замилування серед нас усіх до вживання води і купелів, такого важного засобу гіґієни!

Год. 8. вечером. Ми в салі виступу, битком набитій молоддю і старшим громадянством. Бачу, що „Сокіл" єднає всіх тернопільців. Оглядаюсь по салі: є і посли, і члени „Соколів" з поблизьких сіл, є і члени оснувателі Т-ва. Промовляє голова Товариства О. Сінк, що посивів уже в сокільській роботі. За ним робота в молодих роках в „Соколі-Батьку", відтак в Бучачі, а тепер в невідрадних тернопільських обставинах доводиться йому працювати дальше, і то не тільки проводити Товариству, але вести руханку й відному сокільського життя в повіті. Добрий він взірець сокільського робітника для молодших.

Під звуки оркестри „Міщанського Брацтва" виходять опісля поодинокі відділи до своїх точок. Виходить показати, що дав їм правильна ру

ханка і сокільське виховання, ті дві школи потрібні кожній нації.

Перед нами виконує дівочий доріст справно, з розмахом і діточою принадою вправи червоними хустинками. Музика, що рідко буває у Львові, добре розуміється з вправляючими. По них хлопячий доріст виконує справно мішані скоки на коні і подобається тому, що пацує над точністю і чистим відходом від приладу. Слідують вежі на коні жіночого відділу. Бачимо два стіжки, гин, нагадуються Шпині. Виконали пять веж і відходять під ентузіястичні оплески публики. Знаменито виходять розмахи й удари вправ топірцем, а по них члени стають до вправ на драбинку. І хоча це прилад для них новий, бо вправляють щойно від осени на ньому, то слідно, що вложили пильність у підготову, бо виконують й вивар. Новістю у нас вправи серпами укладу Д. Сіяківної. Приковують око своєю природністю і чимсь рідним. Вартоб їх видати і тимсамим поширити! Вежі на коротких драбинках, прегарно уложені і певно виконані, потвердили вповні направні промови голови про підпорядкування, співпрацю й обовязки. В їх укладі слід відмітити живість і легкість будови. Кінчили виступ дівочі ритмічні вправи снігівками. Убрані в білі шапочки і в білі шерстяки, дали нам ці дівчата своєрідний образ із зими. Гралися кулями, підкидували немов мячем, кидались радісно ними між собою і полонили собі всіх глядачів. Ці вправи навіть багатьох тих, що у нас говорять і пишуть про ритмічну руханку, моглиб навчити саме того, як виглядає ритмічна руханка на ділі, а не в їхній уяві.

Вечір покінчився. У вправах взяло участь 78 руховиків і руховичок. Як на наші відносини — вже поважне число. На жаль, не бачили ми між вправляючими ні одного студента вищих шкіл! Хтож тоді буде працювати дальше в місті й повіті?!

В Тернополі довідався я, що і в повіті розвивається спровола, але певно сокільське життя, що громадяни Тернополя задумали зложити дар на будівлю „Сокола". Довідався я також, що над підготовою виступу працювали голова Товариства, Д. Сіяківна і Ярема Остапюк. Нехайже тернопільське громадянство памятає, що має у себе т-во „Сокіл" і не тільки нехай посилає свою дітвору до нього, але й само нехай бере участь у вправах, а тоді не тільки перестане воювати між собою, але й перестане ходити до гродського старости, щоб воно його годило... Бо „Сокіл" має ще одно преважне завдання: виплекати національну гідність!

С. Гайдучок.

Серед наших „русских".

Талергофське свято в Знесінні.

В неділю 21. квітня 1929 відбулося в Знесінні давно заповідане і кілька разів відкладане талергофське торжество. На цьому торжестві знесінських громадян було дуже мало, прийшли лиш всі до одного „русскі" зі Львова. Ініціятором цілого торжества був місцевий дяк, „русский", Лука Старицький. Улаштуванням цього свята в Знесінні він задумував правдоподібно причинитися до регенерації „русского" духа в Знесінні, бодай у Старому Знесінні, в якому перед світовою війною цей дух був сильно закорінений. Одначе часи змінилися і тепер „русских" у Знесінні поза місцевим дяком, парохом і ще кількома одиницями вже більше нема. Наглядно показалося це при останніх соймових виборах, в яких листа ч. 18 дістала в Знесінні 441 голосів, листа ч. 19 — 191 голосів (виключно українських робітників), листа ч. 26 — 25 голосів, а листа ч. 20 рівно 14 голосів. З огляду на специфічні місцеві відносини улаштування в теперішній момент талергофського торжества в Знесінні, скликування кацапів зі Львова і роблення з ними паради можнаб уважати навіть свого роду провокацією місцевого українського населення, а на всякий випадок яркою кацапською демонстрацією. Одначе українці рішили на це не реагувати, тільки здержалися від участи в цьому торжестві і не робили також ніяких перешкод ані уладжуючим ані учасникам.

Не так поступили собі „русскіе". Нахабною провокацією з їх боку, яка могла мати кепські наслідки для самих її ініціяторів, був осьтакий їх поступок: Кілька учениць-українок переходило, вертаючи домів з міста, поруч знесінського цвинтаря, на якому відбувалася саме талергофська панахида. З цікавости вони хвилину задержалися і хотіли приглянутися цілому обходові. Га кількох кацапських юношів зі Львова, яких правдоподібно ввів у скажену лють сам вид шапочок українських учениць, кинулися на них без ніякої причини з палицями, викрикуючи при тім до них зовсім невідповідні до місця й обставин вислови. Нападені очевидно покинули цвинтар

Святкуймо без алькоголю!

Замість алькогольних напитків нехай з нагоди Празника Воскресения Христового на святочному столі кожної української хати і кожного українського Товариства та забавового комітету красується артистично виконана карта „Рідної Школи" звільняюча від алькогольних напитків. Такі карти можна набути за попередньому зложенні датку (бодай 2 зол.) в Кружку або Головній Управі „Рідної Школи" у Львові, Ринок 10.

і щойно пізніше росказали поміж громадянством Знесіння про цей напад. Треба при цьому зазначити, що знесінчани не звикли і не були ніяк приготовані на такий „лицарський" виступ відважних кацапських юношів супроти безборонних українських дівчат.

Самож талергофське торжество випало порівнюючи слабо. Було, що правда, кількох священиків (у тому зі Львова о. В. Лончина), співав студентський кацапський хор зі Львова, були й усі до одного „русскі" обох полів зі Львова, одначе з огляду на майже цілковиту відсутність знесінських громадян в цьому торжестві (поза кількома знесінськими талергофцями і їх жінками) ціле це „свято" для знесінчан і Знесіння взагалі не представляло ніякого значіння. Воно й проминуло без ніякого ефекту.

Дивогляди.

Обурення на нечитану статтю.

Польське преса принесла комунікат „Агенції Всходней" того змісту, що поважні кола українського громадянства сильно обурені на статтю посла Д. Палієва в „Новому Часі", в якій він різко осудив виступ проф. С. Томашівського у Варшаві (відомий його відчит, про який була мова також у „Ділі"). Тимчасом, того числа „Нового Часу", в якому поміщена згадана статтся пос. Д. Палієва, ніхто з українського громадянства не мав узагалі в руках, бо воно підпало конфіскаті і весь його наклад забрала поліція.

Совісний свідок.

На розправу проти львівського адвоката Ґженцинського, обвинуваченого в мантійствах, покликали як одного зі свідків мулярa Йосифа Марка. Цей, прийшовши на салю розправ, прохає предсідника трибуналу, щоби відклав його пересухання. — Чому? — питає предсідник. А він: „Бо я є „під газом" (пяний).

Про хитрих німців.

Вівторок львівське польське громадянство протестувало на вічу проти заяв представника Німеччини д-ра Шахта щодо претенсій на Шлеськ і Поморя. Найшовся на цьому вічу і теперішній комісар „Народнього Дому" п. М. Бачинський, який теж протестував проти німецьких посягань. Він оповідав присутнім про хитрих німців, як це вони для влекшення боротьби зі славянами в „Малопольщі" витворили нову національність „українську", про яку досі ніхто не чував. Шкода, що п. Бачинський не є німцем; може він також міг би видумати щось нового.

НОВИНКИ

— **В квітну неділю** комітет пань продаватиме під усіма львівськими церквами шутки на дохід українських інвалідів.

— **Виїзд ред. О. Ревюка до Америки.** Редактор американського українського щоденника „Свобода" і голова Обеднання Українських Організацій в Злучених Державах Півн. Америки Омелян Ревюк виїхав передвчора (вівторок) вечером до Америки. Ред. О. Ревюк пробув у краю майже два місяці та знайомився всесторонно з нашим життям і положенням. В часі між 8. і 20. квітня відбув він поїздку на Радянську Україну. Вернувши в неділю ранком з Радянської України ред. Ревюк пращався протягом останніх трьох днів з українськими установами і діячами та доповнював свої інформації про наше положення. Вчора відвідав він і нашу редакцію, пращаючись з її робітниками та бажаючи їм успіху в важкій і відповідальній праці. Ми бажаємо ред. О. Ревюкові щасливої дороги, а по повороті на своє становище в Америці успішної праці над закріплюванням, поширюванням і поглиблюванням організації українців в Америці та наладнанням якнайсправніших і найтісніших її звязків зі старим краєм. Від ред. Ревюка ми довідалися, що скоро приїде до нас другий редактор амер. „Свободи" д-р О. Мишуга.

— **Новий гість з Америки.** Вчора приїхав до Львова зі Злуч. Держав Півн. Америки наш земляк д-р А. Т. Кібзей. Лікар А. Кібзей виїхав до Америки ще малою дитиною перед великою війною. Походить він з села Мишків, заліщицького повіту. В Америці покінчив середню школу і медичні студії. Тепер пробуває стало в Детройт, де працює як лікар. До краю приїхав, щоби відвідати родину та занятися деякими фаховими студіями тут, а потім в Европі. Нині відвідав д-р Кібзей нашу редакцію.

— **Між зимою і весною.** Заки дійдуть до нас прогнози метеорольогів, усе те, що напише преса про температу, стає неточним або й зовсім фальшивим у хвилині появи газет. Вістки з ріжних країн, а навіть ріжних місць рідного краю, говорять наперемінну про студінь і про весняне тепло. У наших горах ще тримають приморозки, по селах температура не перевищає 2 ст. тепла, а в містах маємо подекуди вже й 8 степ. Одночасно, як це не дивно, в Італії впали сніги. На Кримі, де вже були спеки, морози дійшли до 7 степ. Метелиця знищила там засіви, тютюн і виноградники.

— **Темна хроніка.** Арештували віденського фальшивого банкрота, купця Леопольда Штравса, що ошукав людей на 900.000 шилінґів і сховався до Польщі. — У Львові переловили двох вуличних ошуканців, Ізака Цукерберґа і Івана Куліка, що вже віддавна перепродували наївним ріжні безвартісні предмети. — Невідомі вломники розбили у ночі крамницю на вул. Скарбківській і забрали з розрізаної каси 30 зол.

— **Срібні 5-золотівки.** Дотепер польський „золотий" був папером; у найближчім часі він стане сріблом. Державна карбівня випустить 28 міліонів штук „золотівок". Можна уявити собі, як люди кинуться на цю нову монету!

— **Нещастя й катастрофи.** На „Замковій горі" в Перемишлі найшов молодий хлопець ґранат і почав ним бавитися; ґранат вибухнув, розірвав йому руку, поранив лице, нарушив око і зломив ногу. — Біля Яворова попсувався польський військовий літак підчас лету; апарат осівши трохи розбився разом з керманичем. — На військовім летунськім майдані в Епіналь (Франція) вітер зірвав бальон, який упавши вбив 1 особу, а 4 ранив. — Біля Скерневиць горять ліси; досі згоріло 15 морґів. — На шляху Іркутськ-Чіта поїзд вилетів зі шин; 6 убитих, 9 тяжко ранених. Причиною катастрофи кривий шлях, нарушений недавнім землетрусом. — У фабриці брікетів у Валенсен (Німеччина) вибух убив 2 особи і зранив 11. — У Берліні згорів один із базарів. — Між Боснією і Хорватією зірваний напором ледняків єдиний міст, що їх лучив.

— **Ріжні вістки.** Англійський король остаточно виздоровів і дякує маніфестом всім за докази симпатії підчас його недуги. — Передмістя Риги залиті водою; кілька пароходів у пристані є під загрозою, що крига їх знищить. — У Больонії відчули нові довгі тремтіння землі; над містом препогана погода; населення схвильоване втікає. — На похорони князя Гайнріха пруського приїхало до Екернсерде 5000 гостей. — У Парижі закінчились 5-денні „змагання" танцюристів; першу нагороду за найкращі танці дістав минулорічний переможець еспанець Сальвадор Фонт Міралес. — У Мюнхені помер у 72 р. життя драматурґ Гайнріх Штобіцер, автор дуже популярних комедій: „Варвари", „Атака їздців", „Панна Турбійон", „Хлопець сидів над джерелом" і оперетоки: „Батько реґіменту" і „Улюбленець цариці". — У Дункерці згоріла цінна бібліотека з 90.000 томами і рукописами. — Французька статистика стверджує, що цього року вродилось на 5000 більше дітей у Франції, як у минулому.

— **Перерібка національного гимну.** Головна управа польських музичних і співочих союзів у Варшаві розписала конкурс на нову інструментацію польського національного гимну „Еще Польска"... Мотивом конкурсу був погляд, що гимн музично не робить досить сильного вражіння. Конкурс не дав позитивного висліду. З присланих творів на почесну згадку заслужила лише праця проф. Гавсмана зі Львова, яку щойно треба переробити.

— **Поляки в Києві.** Київський польський тижневик „Трибуна Радзецка" приносить звістку про скількість поляків у Києві. Має їх бути 13 тисяч; це здебільша робітники та ремісники. Цифра подана на підставі останньої офіціяльної статистики.

— **Ображені дентисти.** У суді в Будапешті розбирали цими днями цікаву справу. Союз мадярських дентистів подав у суд драматурга Фодора за образу чести. У новій песі Фодора „Заколисна пісня" є такий діяльоґ: „Жінки лише шкодять науці. Я мав знайомого, що мріяв про наукову працю. На його дорозі станула жінка і він зовсім пропав". „Щож таке? Він став алькоголіком?" „Гірше. Він став дентистом". Заступник Фодора, директор театру, боронив себе так: „У песі автор не нападає на дентистів, а на жінок, що є перепоною в науковій праці своїх мужів. В імя свободи сцени я протестую рішуче проти скарги дентистів. Завтра таку-же скаргу внесуть жінки

післязавтра біржевики і театр не зможе існувати". Одначе суд признав рацію дентистам і оцінив нарушення їхньої чести на 50 пенго відшкодування. Тепер черга за союзом оборони жіночих прав.

— Смерть великої журналістки. У Парижі померла в 74 р. життя письменниця та журналістка Северін, що працювала в кількох дениках і журналах та брала живу участь у суспільнім життю як завзята представниця свобідної думки та жіночої рівноправности. Її дівоче імя було Каролина Ремі. „Северін" це псевдонім. У 15 році життя вона вийшла замуж проти волі батьків, але хутко розчарувалась у подружжі і розвелась. Згодом вийшла замуж удруге за вченого д-ра Гебгарда, заможньої людини, що дав їй змогу стати самостійною і боротись за близькі їй революційні, наскрізь республиканські ідеї. У Брюсселі познайомилась вона з визначним письменником Жіль Валесом, що жив тоді на вигнанні. Її муж допоміг своїми фондами основувати славний „Крі де пепль" (Народній крик), який видавав Валес. Після смерти Валеса в 1885 р. Северін продовжувала його працю як редакторка цього часопису до 1888 р. Відома її активна участь у процесі Драйфуса і у противоєнній пропаганді. Між її повістями особливу вагу має „Ліна", що є автобіографією.

— Проти кари сперти. Ціла низка письменників і мистців внесла до німецького парляменту (комітету, що редагує новий карний кодекс) заяву з домаганням, щоби Німеччина пішла за прикладом тих культурних країн, які скасували кару смерти. Заяву підписали між іншим брати Манн, Бруно Франк, Франц Бляй, Макс Брод, А. Керр, Макс Ліберман, Густав Майрінк, Макс Райнгард, Франц Верфель, Арнольд і Стефан Цвайг.

— Оригінальний дарунок. Французький уряд з нагоди 50-ліття священства папи переслав йому гіпсовий відлив великої плоскорізьби, що находиться в Ангкорі (Камбоджа, Східний Індокитай). Ця плоскорізьба змальовує рай, пекло і страшний суд на підставі будійської релігії. Її оригінальний проєкт находиться в індо-китайськім музеї в Парижі.

— Актори проти цирку. Магістрат у Торуні дав дозвіл на віз до Торуня німецькому славному циркові Гагенбека. Місцевий відділ союзу польських сценічних артистів рішив запротестувати проти нього. Підчас вистави в театрі перервали гру і прочитали заяву, що на знак протесту вводять одну хвилю мовчанки. Польські актори розяснюють свій протест аргументом, що в цирку Гагенбека є 90 проц. чужинців і що цирк вивезе з міста багато грошей на чужину.

— Паризькі ластівки. Париська преса поміщує веселу весняну звістку: у Париж приїхали перші індійські магараджі. Щороку на весну злітаються вони туди, мов ластівки. Весь рік збирають вони нові скарби, щоби витратити їх у „сучасному Вавилоні" легкою рукою. Скільки тисяч французів живе з таких гостей! Найпопулярнішими є в Парижі магараджа з Капурталя. Один із паризьких денників уже нарахував, що в Індії є аж 612 держав і 118 на-пів суверенних князів, з яких таки трохи замало відвідує Париж. Дотичні урядові органи, що мають дбати за пропаганду туристики до Франції повинні би звернути більше уваги на індійських магарадж і добитись більших кредитів на цю пропаганду. Навіть 40 міл. річно не є забагато, коли магараджі в більшій скількости і частіше відвідуватимуть Париж!

З судової салі.

Політичний процес проти 31 селян з Тернопільщини.

В четвер 25. квітня ц. р. продовжувано далі переслухування свідків.

Зізнання свідків.

Більше як пятнацять селян(ок) зі села Чистилова, які зізнавали в четвер у характері свідків під присягою, стверджували, що св. Юрків — це відомий авантюрник у с. Чистилові. Він-то шукав зачіпки не лише із сусідами, але без ніякої основи починав також сварки з кожним селянином у Чистилові, який йому в чімнебудь і колинебудь не догодив. Одначе вже найбільше натерпілися від нього сусіди, з якими він вічно сварився, а навіть зводив бійки. Свідки ці заявляли на питання предсідника, що на їх скарги перед війтом на св. Юркова війт ніколи не інтервеніював, бо його боявся. Зноваж комендант поліції, якого вони повідомляли про кожний випадок із св. Юрковим, здвигав раменами і не починав ніякої енергічної акції, щоби темпераментного Юркова трохи присмирити. Тому селяни його й боялися.

Дуже характеристичні зізнання про особу св. Юркова зложив під присягою св. Францішок Пйоруя, римо-кат., теперішній війт у Чистилові. Він потвердив у цілій основі зізнання своїх односельчан і заявив, що ще в 1927 р. за наказного громадського комісаря запало рішення громадської ради, щоби св. Юркова виселити зі села Чистилова за його поведення (він безбатченко і його приналежність до Чистилова сумнівна). Але цеї ухвали не переведено в життя, бо в кілька днів після цеї ухвали арештовано наказного комісаря, якого по переслуханні в Тернополі зараз таки випущено на волю, але усунено його зі становища комісаря. Свідок каже, що не знав ані не чув нічого про комуністичну агітацію в селі Чистилові. Таксамо зізнавали всі інші селяни (ки), яких нині переслухувано.

Опісля стверджено із судових актів з Тернополя, що обв. Собельзон сидів в арешті від 2. травня 1925 р. до липня того року за те, що 1-го травня 1925 р. розкидав комуністичну бібулу і летючки підчас робітничих обходів у Тернополі. Тимчасом св. Юрків зізнав, що обв. Собельзон напевно був на третій комуністичній конференції в лісі в тому часі (15. травня 1925). Тому ще раз закликано св. Юркова до салі розправи, щоб він сказав, чи обв. Собельзон був на третій конференції, чи ні. Св. Юрків твердив далі, що обв. Собельзон таки на конференції був і то в дні 15. травня 1925 р. Колиж предс. заявив йому, що обв. Собельзон сидів тоді у слідчім арешті, св. Юрків почав уже вагатися.

Після того прок. Врубель забрав слово і змінив акт обвинувачення проти 23 обвинувачених у тому напрямі, що зрікся дальшого їх обвинувачення по думці § 58 к. з. й обмежився лише до § 59 ц. к. з.

Після перерви відчитувано далі акти і зізнання деяких свідків. На тому розправу перервано до завтра.

Спір за православну церкву у Львові.

В четвер 25. квітня ц. р. відбулася у львівському окружному цивільному суді розправа за посідання православної церкви у Львові при вул. Францішканській разом з сумежними парохіяльними будинками. Сенатові проводив предс. д-р Брун. Позовника в цій справі, черновецького митрополита д-ра Н. Котлярчука, заступав адв. д-р Ляу зі Львова і д-р Віктор Боднареску з Чернівець, адвокат православної митрополії. Позваних, православне брацтво при церкві під проводом рос. еміґрантки Ольги Лелявської, єромонаха Смарагда Колесникова і варшавського митрополита Діонізія — адв. д-р Ратнер і д-р Авербах.

Адв. д-р Ляу поставив внесення, щоб сенат допустив зміну скарги і признав згадану церкву власністю 1) греко-орієнтального фонду і 2) віддав церкву в посідання позовника. На доказ свого твердження, що церква є власністю того фонду, подає до відома сенату такий факт: Ще в березні 1928 р. звернувся митрополит Діонізій до черновецького митрополита д-ра Н. Котлярчука з пропозицією продати йому церкву разом з парохіяльними будинками на його власність. Адв. д-р Ляу каже, що в самій пропозиції міститься вже „імпліціте" признання пізваної сторони, що власником церкви є греко-орієнтальний фонд, якого заступником є саме позовник, митрополит д-р Котлярчук. Далі адв. д-р Ляв зазначує, що не подавав того факту скорше до відома сенату, бо вже на дві неділі наперід почала преса вести кампанію в цій справі, інспіровану ріжними чинниками.

Адв. д-р Ратнер, заступник пізваної сторони, спротивився цим внесенням. Але сенат по нараді узглядив зміну скарги і допустив, крім того внесення, також докази з ґрунтових книг. Після того розправу відложено аж до липня.

Розправі прислухувався уважно румунський консуль і кільканацять наших релігійних апостатів (доморослих „русских").

З концертової салі.

Шевченківський концерт „Коломийського Бояна".

Цього року цикль Шевченківських свят у Коломиї розпочав своїм концертом „Коломийський Боян" дня 21. квітня. Афіші заповідали цікаву програму, тому не дивно, що, не зважаючи на чисто осінню слоту, саля Щадничої Каси була не наповнена, а просто набита по береги. І концерт не завів цієї цікавости публики. Це був дійсно небуденний, як на Коломию, вечір.

По „Заповіті" і змістовним вступнім слові проф. Д. Николишина слідували точки направду дуже високої мистецької вартости. Вже перші пісні „Кол. Бояна": „У перетику ходила" (Вахнянина) і „Ой, у саду, у саду" (Гайворонського) примусили публику стріпонутися й затаїти віддих. Невтомна двомісячна праця дир. проф. Шипайла дала прекрасний овоч. І хто знає, якби була ліпша обсада мужеських голосів (недостача октавістів, а особливо слаба партія тенорів) — чи не міг би „Коломийський Боян" конкурувати й зі знаними вже нам фаховими хорами.

Після того співав д-р Тисяк, принятий бурею оплесків. Про цього молодого співака вже досить багато писалося в наших часописах, тому нічого нового не будемо додавати й ми.

Ефектовною точкою була мельодеклямація п. Могильницької („Причинна") при фортепяновім супроводі п. Новодворської. Одно лиш трохи вражало: при деклямації Шевченкового твору треба булоб уникати російських мельодій („Жаворонок" Глінки) — якось воно не лицює.

Д-р Стецюк при виконанні „Гетьманів" Лисенка" просто здивував салю силою і широким діяпазоном свого барітону. Арія батька з „Травіяти" („Ти покинув рідний край") випала також гарно.

Цим закінчився перший відділ. Другий розпочав „К. Боян" виконанням „Фантазії Ц-моль" Бетовена. Фортепянове сольо в супроводі хору й орхестри! Ця річ моглаб заімпонувати і в більшім, як Коломия, місті. П-і Коссакова добре вивязалася зі своєї трудної ролі (форт. сольо).

Милою точкою був теж виступ п. Р. Сімовича (форт. сольо).

П-і С. Ковбузова, як завжди, мала успіх — коломийська публика пишається своєю землячкою!

Знову симпатичний п. Тисяк і нарешті остання точка: „Україні" Людкевича: сопранове сольо (п. Ковбузова) в супроводі хору й орхестри. Повз цю річ не можна перейти байдуже. Це є новий твір нашого найсильнішого під цю пору в Галичині композитора — ще недрукований. Одних ця річ іритує, інших захоплює, а всі кажуть: европейська культура, висока марка, широкий розмах!... А я додам: і глибока ідея! „Україні"... В цім творі я побачив дещо пророчого: зрив, боротьба, розбрат, зневіра, сльози, крики... — ризиковані дисонанси, сміливі модуляції, буря звуків, широка гармонізація... І з цього хаосу викристалізовується одна ідея, яка переборює, домінує над усім: ми йдемо „нове життя, новий творити світ"... Незвичайно ясна, лагідна, мельодійна гармонія... пестяче вухо пяніссімо... закінчує симфонію. Якби таким ясним, погідним було майбутнє України!

Багато труду, нервів, душі вложив у підготовку цього концерту проф. Шипайло. Тож і вдоволення велике: бо цеж завдяки йому побачила трохи Европи і наша рідна Коломия.

І. З-ко.

Дописи.

ПІДКАМІНЕЧЧИНА. *Оснування чит. „Просвіти" і „Лугу" в Звижені).* Дня 15. березня ц. р. заложено в селі Звижені коло Підкаміня чит. „Просвіти" і „Луг". Членів до обох товариств вписалося поверх сотні. До виділу товариства увійшли найсвідоміші і найактивніші селяни, а саме: Мартин Дмитрів, Гриць Рудак, Тимко Віктовий, Іван Василіна та Іван Бай, так що є повна надія, що товариства розвинуть належну їм діяльність. Заразом зібрано на дар „Просвіті" 8.30 зол., яку то суму вислано до Гол. Виділу у Львові.

—o—

Зі спортового життя.

Виїзд „України" до Ужгороду.

Як нас повідомляють, відомий спортовий клюб „Русь" з Ужгороду на Закарпатті, який тому два роки гостив у Львові та розіграв два змагання з „Україною", закінчені двічи ремісово (3:3, 3:3), влаштовує в днях 8. і 9. червня ц. р. спортове свято. На це свято „Русь" запросила в гості львівську „Україну", яка розіграє в тих днях в Ужгороді два змагання. Треба радіти, що передова українська дружина Львова зміряє свої сили в шляхотних змаганнях з передовою дружиною наших закарпатських братів, що причиниться певно до наближення й затіснення дружніх звязків між цими обома нашими рухливими спортовими товариствами.

Німеччина—Італія.

В найближчу неділю відбудуться в Турині міждержавні змагання копаного мяча Німеччина—Італія. Ці змагання викликують живе заінтересовання в цілій Европі.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. Григорій Мороз, гр.-кат. парох в Борині, помер дня 19. ц. м. в 68 році життя. З Покійником зійшов у могилу один з найкращих священиків старшої генерації. Як [illegible] кер-

чував він 36 літ своєю парохією і полишив у Бо-
рині величаву, в українському стилі вимурова-
ну церкву, котру подивляють навіть вороги на-
шої віри; кільканацять літ сповняв теж Покій-
ний дуже совісно обовязки височанського дека-
на. Як громадянин положив він величезні заслу-
ги для пробудження закацапщеного турчансько-
го повіту: він був одним з тих, що промощували
шлях українській нац. ідеї серед бойків і вміли
за неї терпіти в Домбю! Місточко Боринв завдя-
чує Покійному читальню „Просвіти", „Руську
Касу", кооперативу „Купець" і т. д. Покійний був до останньої хвилі активним і визначним членом усіх повітових установ, членом-добродієм філії „Просвіти", головою філії „Сільського Господаря", членом-основателем „Сили" і ще в дні 31. березня ц. р. проводив партійному зїздові УНДО в Борині. Будучи знаменитим бесідником, послідовним суспільним діячем, неструдженим, сміливим бойовником за кращу долю українського народу, тішився неабиякою популярністю серед нас, якої вимовним доказом був імпозантний його похорон у дні 22. ц. м. — Кількатисячний здвиг народу — в тому 17 священиків — з запертим духом вислухав похоронні промови о. В. Куновського, о. І. Грабеця, о. І. Федевича і посла Д. Великановича та з правдивим жалем зложив до гробу тлінні останки дійсного священика-патріота. Покійний осиротив 4 дітей, а саме: доньку, замужну за суд. радником О. Шулякевичем в Саноці, другу доньку віддану за інжиніра Т. Горницького в Станиславові, сина Омеляна, інжиніра в Старім Самборі і сина Петра, мініст. урядовця у Варшаві. — Нехай память про доброго сина України живе вічно!

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський театр:

Пятниця 26-го, г. 3·30 попол. „Тільки Ти", оперетка (50 прц. знижки).

Пятниця 26-го, г. 8·30 веч. концерт румунського хору „Cantarea Romaniei".

Субота 27-го, г. 3·30 попол. „Марія Стюарт" (вистава для шкільної молоді).

Субота 27-го, г. 7·30 веч. „Аїда", гост. виступ д-р В. Реслеріиної.

Неділя 28-го, г. 4·00 попол. „Ніжки на сцені".

Неділя 28-го, г. 7·30 веч. „Джіоконда".

Кіна.

„Аполльо": „Поліцмайстер Тагеєв".

„Лев": „Квітка Золотого Заходу".

„Оаза": „Моряки і близнюки" і „У домі божевільних".

„Палас": „Жага".

„Пан": „Останній монарх".

„Фатаморгана": „Мадярська рапсодія".

„Химера": „Венера в Венеції".

Програма радіо.

Субота 27-го.

Льондон (358). 22·35. Легка музична програма.

Париж (1744). 20·15 Популярна швейцарська музика.

Берлин (475,4). 16·30. Орхестра Беке

Кенігсвустергавзен (1648,3). 21·30. Концерт тріо Позник.

Лянгенберг (462,2). 17·45 Камерний концерт.

Мюнхен (536,7). 20·00 „Останній вальс" Штравса.

Давентрі (482,3) 21·30. Вечірний квінтет Паркінгтона.

Відень (519,9) 20·05 Концерт. 20·40 „Пісня Фортуніо" Офенбаха.

Міляно (504,2) 20·30. Опера Верді.

Будапешт (545). 17·40 Легка мадярська музика. 18·45 Хор з опери.

Ленінград (1000). 14·30 Камерний концерт.

Москва (825). 19·00. Концерт для села
„ (1442,3) 18·45 Опера або оперетка.

Харків (1680) 18·30. Вечір гумору та сатири.

Київ (775). 19·00 Концерт з „Дому вчених".

Варшава (1395,1). 20·30 „Бахантка" оперетка. 23.00 Музика до танців.

Познань (339,8). 20·00 „Циганський барон".

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Театр під дир. І. Когутяка.

Грималів:
Субота, 27.IV. „Пташник з Тиролю".
Неділя, 28.IV. „Король життя".

Товстеньке:
Неділя, 28.IV. „Запорожець за Дунаєм".
Понеділок, 29.IV. „Чар Мундуру".

3—?

Кружок Рідної Школи ім. М. Шашкевича продаватиме в квітну неділю коло Преображенської церкви „Шутки на Рідну Школу". 1890 2—2

Кружок „Рідної Школи" в Дрогобичі уладжує від дня 15. мая до 26. червня підготовчий курс до 1. гімназійної кляси. Наука пополуднева, безплатна. — Зголошення в гімназії, вул. Івана ч. 22. — **Старшина Кружка.**
1895 1—3

Реколекції для Панів відбудуться заходом „Т-ва Катехитів" на днях 27, 28, 29. і 30. квітня 1929 р. (почавши від суботи до вівтірка) кожного дня в 6. год. вечером в церкві духовної Семинарії при вул. Коперника ч. 36, В середу дня 1. травня сповідь в 5. годині вечером, а в четвер дня 2. травня в 7. год рано Служба Божа і Св. Причастія. 1.89

До бувших службовців всіх декастерій української народности. Центральне Тов. „Взаїмна Допомога" у Львові подає до відома був. службовикам і емеритам, що 19 XII. 1928 зістала заснована секція того Тов. в Станиславові. У вище згаднім дни відбулися Загальні Збори тої Секції. Головою зістав вибраний тов. Слюсарчук Микола. До Виділу ввійшли: тов. Ковальчук, Красножон, Орищук, Сорока і Кузьо. Заступники: тов Щербяк і Антонюк. Контрольна Комісія: тов. Бодяний, Ільба і Воєвода. Котрі члени належать до станиславівської Секції, просимо звертатися на адресу голови тої Секції Миколи Слюсарчука, вул. Поточна ч. 20. Секції Тов. „Взаїмна Допомога" у Львові є засновані також в Дрогобичи, Стрию і Перемишли — За товариство: **Колесник** вр. голова, **Павлюк** вр. секретар.

Жертви на Допомогу Ветеранам. (Виказ за січень-березень ц. р. в золотих). Д-р Р. Білас 15, М. Бридинський 6 Ос. Боднарович 6, М. Бонковський 9, Д-р Д. Бречка 3, Д-р Т. Бурачинський 9, М. Боднар 4, М. Біганський 1·50, П. Бакович 2, Д-р О. Борис 6, О. Будний 3. О. Бачинська 2, І. Бабій 3, Д-р Д. Блавацький 4, М. Бадлюк 8·50, М. Бончук 4·50, М. Базник 6, Білоус 2, Д. Богачевський 3, С. Боць 6, о. М. Блозовський 3, о. І. Брикович 5, С. Володимировський 9, Д-р І. Вегера 3, В. Воробець 4, В. Васьків 3, Е. Винярський 3, І. Васнак 4, І. Волошин 10, Д-р В. Вітошинський 10, В. Вороновський 8, Т. Водяний 10, Д-р М. Волошин 10, І. Вербяний 3, Ів. Гронишський 6, В. Гафткович 2, М. Гаврисевич 15, І. Грабар 6, Ю. Галярсевич 9, о. Е. Гаврилюк 4, О. Ганицький 9, С. Гайдучок 7, М. Галушинський 15, Р. Гузар 2, І. Герасимович 1·50, С. Ганицький 3, В. Грицина 3, М. Грицина 12, Д-р Б. Гнатевич 2, інж. Герасимович 2, А. Гаврилко 1, І. Грещак 1, Л. Горбачевський 8, П. Галбчук 6, В. Глуханюк, збірка 6, Е. Гладиловичева, збірка 12·50, о. І. Гаврилишин 3, С. Гавдзюк 7·50, о. Р. Ганас 3, Д-р І. Гижа 3, К. Гуран 1, М. Гебус 0·30, П. Гораль 6, о. І. Гураль 4 Г. Гонтарський 9, Д-р Б Геленінський 15, Ю. Гоцький 2, Г. Дмитрів 1, інж. В. Дуввдо 9, Д-р Р. Дашкевич 6, В. Дуткевич 1, Л. Добрянський 3, інж. П. Дурбак 15, Д-р Г. Дрогомирецький 4, П. Затаєвич 5·50, о. М. Зеландський 4, І. Желіско 6, в-во Журавлі 4, Г. Йовик 0·50, І. Коваль 0·50, Л. Кульчицький 2, Д. Кульчицький 2, О. Костик 9, М. Капуста 12, Д. Конюх 2, М. Климкевич 4, О. Кутний 2, Р. Купчинський 2, В. Кудрик 6, Д-р М. Коновалець 6 Я. Кособоцький 6, В. Кміцикевич 6, Я. Кузьміа 2, Д-р В. Конст. 15, С. Корецький 3, О. Карпінський 6, М. Кисілевський 10·50, Д. Квасниця 4, В. Кубаєвич 4, П. Коцюба 2, М. Копьолов 3, В. Куриллович 9, М. Копко 3, П. Костюк 4, С. Комар 4, Р. Кочержук 2, М. Коцюбка 25, Д-р І. Козак 4, о. Д-р В. Лаба 15, К. Личківський 3. Л. Лепкий 9, Д-р Ю. Лепкий 6, В. Левицький, Львів 1, О. Лемішка 1, Яр. Левицький 15, О. Лесюк 3, Юл. Левицький 9, О. Литвин 3, Ол. Лис 9, Д-р Л. Макарушка 7·50, С. Магаляс 9. В. Мудрий 6, о. Ол. Малиновський 5, Д-р М. Музика 7·50, Д-р Л. Максимонько 7·50, М. Мельничук 4, О. М. 3, А. Мудрик 9. Б. Макарушка 3, П. Міляновський 1, Т. Мартинець 6, Т. Мисак 2, Г. Макітра 3, Я. Маренін 1, Д-р Н. Матюшенко 1·20, Г. Марет 3, Я. Мазура 7, Д-р М. Мельник 8, Маслосоюз 99, І. Мойсей 15, І. Медвідь 9, Д-р В. Мизюк 5, Д-р І. Німчук 6, Л. Налуковий 9. Народня Торговля 99, О. Наконечний 10, Д-р Я. Олексишин 6, В. Ольховий 7, Л. Огоновський 6, Д-р Е. Олексій 6, І. Ольховий 2, О. Ст. 12, В. Палійв 8, Д. Палійв 20, Д-р П. Палійчук 6·50, П. Постолюк 7·50, Д-р Я. Пастернак 4, П. Петрик 6, А. Пidkович 9, Ю. Полянський 3, А. Палій 9, Д-р З. Петрів 9, І. Пак 3, К. Пастірка 4 М. Павлик 2, Г. Панас 15, І. Петрицький 2, о. В. Подолянчук 5, о. В Пилипець 4, А. Пасіяничева 1·50, І. Пашкевич 4, Р. Раковський 4, Т. Рожанковський 15, І. Гишавий 1, І. Рудницький 6, Д-р М. Рожанковський 30, О. Радловський 10, В. Ратич 2, М. Струтинський 7, Я. Скопляк 6, Л. Савонка 1, І. Семків 7·50, Д-р Д. Старосольський 10. І. Стернюк 4. Д-р Р. Слюзар 5, П. Сидь 9, В. Саєтун 5, П Сівач 4, П. Сеничак 6, о. М. Служинський 3, о. В Соломка 2, Ів. Строцький 45, Ю. Сохоцький 10, о. Т. Сембай 3, Д-р Р. Сліпий 20, о. П. Сних 2, Маг. М. Терлецький 30, М. Творидло 9, І. Тиктор 9, С. Трусевич 1, С. Труш 1, О. Тритяк 2, Т. Татарський 5, о. І. Татаринський 3, М. Угрин-Безгрішний 25. С. Український 6, Український Клюб 500, І. Фостаковський 7·50, І. Федак 1, Л. Федорович 6, Д-р М. Ходевчук 2, М. Хоминський 4·50, Н. Хмара 21, С. Харамбура 5, Центросоюз 99, Р. Цегельський 10, Е. Чепник 3, П. Чубатий 4, о. В. Чопей 6, С. Червоник 2. В Чарнецький 5, Л. Шепарович 15, Юл. Шепарович 15, Юр. Шепарович 4, Ш. М. 5, Ю. Шкрумеляк 3, Д-р Е. Щуровський 15. Д-р В. Щуровський 9, К. Єзерський 9. З. Юзичинський 6. Д-р Е. Янкевич 1. 1·97 1 1

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

ПОРУЧАЄ

так у Львові, як також у всіх складах в краю

ВИНА

на свята по найнизших цінах:

Вина угорські:

Самородне з 1927 р.	0·7 л	зл. 5·60
„ „	0·7 л	„ 7·50
„ старе	0·7 л	„ 8·50
Самородний Токай Витравний	0·7 л	„ 10·—
Токай солодкий	0·5 л	„ 9·—
„ витравний	0·5 л	„ 9·—

Вина австрійські:

Ґумпольдскірхен	0·7 л	„ 7·50
Маргаретнер Рісліng	0·7 л	„ 7·80
Кардовіцер червоне солодке	0·7 л	„ 6·—

Вина французькі фірми:
Will Tourneur & Co, Bordeux:

St. Julien червоне	0·7 л	зл. 6·50
Mede Superieur черв.	0·7 л	„ 6·—
Graves Excelsior біле	0·7 л	„ 6·—
Haut-Sauternes біле	0·7 л	„ 8·50
Barsac біле	0·7 л	„ 8·50

Вина італійські:

Ароматне Терменo біле	0·7 л	„ 5·60
Мушкательове біле	0·7 л	„ 5·20
Кальдаро червоне	0·7 л	„ 5·—
Вермут Ґенція	0·7 л	„ 7·50

Вино грецьке:

Самос	0·7 л	зл. 7·50

Коняк французький:

Ожіе Фрер	0·7 л	зл. 25·—
„ „	0·35 л	„ 13·—

Коняк італійський:

Каміс Шток	0·7 л	зл. 24·—
„ „	0·5 л	„ 16·—
„ „	0·4 л	„ 8·50
„ „	плоска	„ 4·—

Горівки монополеві, горівки Бачевського, лікери, коняки руми.

Всечеснійшому духовенству поручаємо специяльні богослужебні вина.

1880 2—3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГОДИННИКИ „Zenith", „Longines", також біжутерію власного виробу поручає: Домбровський - Розважевський, Львів, (Готель Жоржа) — Догідні умови 1536 15—?

В ЯРЕМЧИ в сусідстві стації дешево до продання парцеля 3200м² трифронтова, сонішна. Дуже корисна льокята капіталу. Зголошення до кооперативи „Гаразд" в Дорі. 1876 3-3

ПАРОХІЯ в бобрецькім повіті до заміни. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Заміна". 1893 2-2

УКРАЇНЦІ Куликівщини пошукують адвоката Українця. Місце на приміщення канцелярії є догідне. І мешкання знайдеться. Відомість слати до „Просвіти" в Куликові. 1881 3-3

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ і СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на сплати від десятків літ у цілім краю звісна фірма **Іван Зельтенрайх,** Львів, пл. Марійська ч. 5. Купую бриланти, золото, срібло, плачу найвищі ціни 3 157-?

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціяліст недуг легких, серця і жолудка

Д-р Фелікс Ган

Львів, Городецька 46.

432 Пересвітлення Рентґеном. 22-24

Ширіть наш часопис!

Подяка.

По невіджалованій тяжкій втраті Найдорожшого Мужа, Батька і Діда бл. п. о. Григорія Мороза, довголітного пароха і декана в Борині пов. Турка н/Стр. відчуваємо потребу серця зложити цею дорогою щиру подяку усім, що з обовязку свойого звання, та з шляхотного серця несли поміч та розраду у тяжких послідних хвилях Найдорожшого Покійника, та по смерти звеличали Його память участю в похоронах. Тому дякуємо щиро Впр. о. деканові Тустановичеві за розраду в часі недуги і за провід в похоронах, о. Лозинському за часті відвідини в часі недуги, за приготовання і уділення благословення на вічну путь, о. Куновському за відвідини в час недуги, за прекрасні та теплі слова прощання при виносі домовини з дому жалоби, о. Грабцеві за прощальну зворушливу промову в церкві, о. Федевичеві за сердечну промову іменем філії Тов. Просвіта в Турці над гробом, і прочим Впп. ОО. Горницькому, Кабаровському, Ладижинському, Мартиновичеві, Скварчеві, Солтикевичеві, Тимчукові, Грешневському, Шиховi і Яньові за звеличення памяти участю в похоронах. Окремо велику подяку складаємо Вп. п. послові Великановичеві за прощальну високопатріотичну промову на гробі іменем української парляментарної репрезентації. Крім него сердечно дякуємо хорові з Турки під проводом п. Горечка, всім чотиром братствам церковним, а далі місцевому громадянству і з доокружних сіл, які не пожаліли часу ні труду звеличати память Покійного. Не находимо слів подяки для місцевого дяка п. Мотрницця, котрий через цілих 30 літ праці Покійного на церковному і народньому полі був невідступним і ревним помічником, та щиро відданим для нашої родини. Вкінці усім зичливим знакомим, що докинули грудку землі на дорогу нам свіжу могилу передаємо щире спасибіг. — Амалія вдова. Галя, Омелян, Петро і Ярослава діти, Болеслав Шулякевич, Інж. Теофіль Горницький зяті, Олександер і Володимир Шулякевичі, Богдан Горницький внуки.
1896 1—1

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.